

Patrick Modiano (suom Lotta Toivanen): Chevreusen vuodet

Koti (<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net/>)

/ Patrick Modiano (suom Lotta Toivanen): Chevreusen vuodet (<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net:443/patrick-modiano-chevreusen-vuodet/>)

Patrick Modiano (suom Lotta Toivanen): Chevreusen vuodet

PATRICK MODIANO

**NOBEL
2014**

Chevreusen vuodet

VESA LAHTI

Vuonna 2014 Nobelin kirjallisuuspalkinnon voittanut ranskalainen kirjailija Patrick Modiano palaa jälleen kerran Pariisin kaduille ja kaupungin lähiseudulle Chevreusen laaksoon. Modiano toistaa useammassakin teoksessaan muistamisen ja unohtamisen teemoja. Niin tapahtuu myös hänen uusimmassa suomennetussa kirjassaan *Chevreusen vuodet*. Teoksen

päähenkilö on Modianon tapaan kirjailija nimeltään Jean Bosmans. Suurin osa tapahtumista sijoittuu noin vuoteen 1966. Itse asiassa Bosmans tarkastelee elämäänsä viisi-, kaksikymmentä- ja seitsemänkymmentävuotiaana. Modiano kirjoittaa Bosmansista hän-muodossa luoden teoksen ilmapiirille näin hieman utuisen ja mysteerisen ilmeen. Päähenkilö on Baudelairin tapaan flanööri, joka kulkee Pariisin kaduilla ja Chevreusen laaksossa tavoitellen mennyttä maailmaa, haparoiden eteenpäin hajanaisten muistikuvien jäljissä.

”Mitä enemmän näennäisen irrallisia huomioita valkoisille sivuille kertyi, sitä paremmat mahdollisuudet hänellä jatkossa olisi – niin hän uskoi – ottaa asioista selvää. Eikä detaljien näennäisen vähäpätöisyyden saanut antaa lannistaa. Filosofianopettaja oli aikoinaan paljastanut hänelle, että elämän eri vaiheet – lapsuus, nuoruus, aikuisuus, vanhuus – olivat yhtä kuolemaa kuoleman perään. Sama päti muistonpirstaleisiin, joita hän kiireesti koetti kirjata talteen: erään elämänvaiheensa muistikuvia, joiden näki vilisevän ohitse ja painuvan lopullisesti unohduksiin.” 10–11

Jo teoksessaan *Uinuvia unelmia* (2019) Modiano kohdisti kertomuksensa huomion esineisiin, paikkoihin ja osoitteisiin. Maantieteelliset yksityiskohdat korostuvat tässäkin romaanissa. Mielikuvat sytyttimestä, kompassista ja kellosta vievät kertojan takaisin menneeseen maailmaan ja tuovat assosiaatioiden kautta esiin kirkkaita muistoja, jotka ovat hämärtyneet jo aikoja sitten. Hän vierailee tutuissa osoitteissa ja tapaa uudelleen kadottamiaan ja jo unohtamiaan henkilöitä.

”Mies hymyili hänelle, ja hymy, kello ja pirinä kirvoittivat hänessä muiston lapsuudesta.” 17

Teos on hyvin fragmentaarinen, unenomainen, jossa Modiano kokoaa ensin varsin monimutkaiselta näyttävää palapeliään vaihe vaiheelta. Lukijalta tämä vaatii kärsivällisyyttä, sillä hahmottamista ei suinkaan helpota kronologian tahallinen rikkominen. Taustalla henkäilee myös Annie Ernauxille ja Marcel Proustille tyypillinen viipyilevä kerronta.

”me emme elä näitä vuosia uudelleen niitten kronologisessa järjestyksessä, päivä päivältä, vaan jonkin aamun tai illan viileyteen tai helteeseen jähmettyneessä muistossa, johon lankeaa milloin minkin eristetyn, suljetun, hievahtamattoman, pysähtyneen ja perimmäisen, kaikesta kaukana olevan maiseman varjo, siitäkö johtuu, että ne asteittaiset muutokset, jotka eivät ainoastaan ulkopuolellamme vaan myös unissamme ja kehittyvässä luonteessamme johdattelivat meitä elämässä huomaamattomasti ajasta toiseen, aivan erilaiseen, puuttuvat nyt kokonaan?” Proust, *Kadonnutta aikaa etsimässä*, Guermantesin tie, 116

Bosmansin yllä leijuu jonkin lainen mysteerinen uhka. Uhka syntyy henkilöistä ja jostain rikollisesta tapahtumasta lapsuusvuosilta, jostain hänen näkemästään, kokemastaan, joka vähitellen palautuu Bosmanin mielikuviin. Tässä on myös jotain samaa kuin Uinuvissa muistoissa. Englanninkielisessä käännöksessä teoksen nimeksi onkin muovautunut *The Scene of the Crime*. Itse pidän kyllä suomennoksen runollisemmasta nimestä. Kirjan henkilögalleria koostuu muutamasta nimestä:

Camille (Kivikasvo ja Bosmansin ystävätär), Martine Hayward, Michel de Gama, Guy Vincent ja René-Marco Heriford. Bosmansilla on vain hataria muistikuvia osasta heistä. Päälimmäiseksi nousee kysymys, mitä nuo salaperäiset henkilöt tavoittelevat. Bosmansilla on siitä lopulta aavistus, joskin loppuratkaisu jää avoimeksi. Hän muistelee ja palaa usein kertomuksen keskeiseen tapahtumapaikkaan Chevreusissa, rue du Docteur-Kurzennen taloon.

”Oli kesäinen iltapäivä. Hän muisti makuuhuoneenoven auringonläikän ja läikkää hitaasti ylittävän kärpäsen, josta ei saanut silmiään irti. Hän ei uskaltanut liikahtaa. Kuuma kesälomapäivä. Heinä- tai elokuu varmaankin. Kesä, joka pitkän ajan kuluttua oli muuttunut ajattomaksi. Mitä turhia yrittää muistaa tarkkaa kuukautta tai edes vuotta? Hän oli seissyt siinä jähmettyneenä ja tuijottanut auringonläikkää ovesa.” 97

Romaani koostuu satunnaisista ja yllättävistä kohtaamisista. Modianon teoksista puhuttaessa viitataan usein myös Sebaldiin. Kieltämättä molempien kirjailijoiden teksteissä on paljon samankaltaisuutta sillä erotuksella, että Sebald flanöörin ominaisuudessaan sitoo yksityisen historian yleiseen, kun Modiano puolestaan on henkilökohtaisempi. Hänen teoksistaan voisi puhua runollisesta maantieteestä, joka perustuu ikään kuin ajautumiseen, vuodenaikojen tuntemuksiin, jolloin alueet, rajat, vyöhykkeet ja kaupunginosat ovat merkityksellisiä. Loppujen lopuksi kysymys on hiljaisuudesta, vaikenemisen taidosta.

”Uusi näkökulma ei muuttanut hänen muistojaan kyseisestä elämänvaiheesta. Se päinvastoin vahvisti tiettyjä vaikutelmia ja palautti ne mieleen samanlaisina, yhtä voimakkaina kuin ennen, ikään kuin aika olisi kumoutunut. Tuolloin hän oli lakkaamatta kierrellyt Pariisia valossa, joka antoi vastaantulijoille ja kaduille väkevän fosforinhohteen. Iän myötä valo oli vähitellen kalvennut; se näytti ihmiset ja asiat nyt aitoina ja aidoissa väreissä – arjen harmaissa vivahteissa. Hän arveli, että myös hänen yötarkkailijan havainnointikykynsä oli heikentynyt. Mutta maailma ja kadutkin olivat saattaneet vuosien saatossa muuttua niin tyystin, etteivät ne vain enää tuoneet hänelle mitään mieleen.” 62

Lotta Toivanen osaa Modianonsa. Tämä teos on jo hänen neljäs Patrick Modianon romaanien käännöstyö. Suomenos on sujuvaa ja nautittavaa luettavaa.

Patrick Modiano: *Chevreusen vuodet*. Suom. Lotta Toivanen. Helsinki: WSOY. 2024, 170 s.

Marcel Proust: *Kadonnutta aikaa etsimässä (6)* Guermantessin tie 2. Suom. Inkeri Tuomikoski, Helsinki: Otava. 1986, 384 s.

Vesa Lahti on runoilija, kirjoittamisen ja kääntämisen tutkija, FT

<< Previous:

Georg Orwell (suom Raija Mattila): Vuonna 1984 (<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net/georg-orwell-vuonna-1984/>)

Next:>>

Chung Serang (suom Janne Tynkkynen ja Riina Vuokko) : Sisunin maailma (<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net/chung-serang-sisunin-maailma/>)

admin

Vastaa

Viesti

Nimi

Sähköposti

Lähetä viesti

This site uses Akismet to reduce spam. [Learn how your comment data is processed \(https://akismet.com/privacy/\)](https://akismet.com/privacy/).

Spefi -romaaneja (Tomi Sirviö)

Bram Stoker: Draculan vieras ja muita kauhukertomuksia (<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net/bram-stoker-draculan-vieras-ja-muita-kauhukertomuksia/>)

Proudly powered by WordPress (<https://wordpress.org>) | Theme: Content (<https://spicethemes.com>) by
SpiceThemes
